

Årsberetning 2020 for NTNU Samfunnsforskning AS

NTNU Samfunnsforskning AS er et oppdragsbasert forskningsinstitutt som arbeider innenfor et bredt spekter av samfunnsfaglige og samfunnsrelaterte spørsmål. Det har over mange år vært et betydelig samfunnsvitenskapelig institutt i Norge, og har en tverrfaglig profil. Instituttet ble etablert i 2004 som en videreføring av aktiviteter i stiftelsen Allforsk. Selskapet eies i sin helhet av NTNU og har nært faglig samarbeid med fagmiljøer på NTNU.

Instituttet driver sin virksomhet i Trondheim, og størstedelen av instituttet holder til i lokaler like ved NTNUs campus på Dragvoll.

Instituttets faglige aktivitet foregår i følgende avdelinger:

- *Studio Apertura* forsker på organisasjoner, med tema som: utvikling og omstilling, teknologi og nye arbeidsformer, innovasjon, og sikkerhet/beredskap.
- *Mangfold og inkludering* studerer velferdspolitiske tema og ulike former for marginalisering. Innvandring, funksjonshemming, oppvekst og barnevern er sentrale tema.
- *SØF – Senter for økonomisk forskning* forsker på samfunnsøkonomiske tema med særlig vekt på kommuneøkonomi. Offentlige reformer, måling av produksjon og effektivitet er sentrale tema.
- *CIRIS – Senter for tverrfaglig forskning i rommet* studerer organisasjons- og næringsrelaterte problemstillinger i forlengelsen av bemannet romfart. Planter i lukkede systemer og beredskap er sentrale tema.
- *NAPHA – Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid* arbeider med formidling av kunnskap om psykisk helsearbeid, med vekt på voksne og med kommunalt ansatte som primær målgruppe.

Instituttet har som målsetning å utvikle nye forskningsområder i forlengelsen av eksisterende felt hvor instituttet har sine faglige styrker. I 2020 ble den instituttstrategiske satsningen innen samfunnssikkerhet videreført og forsterket. Innsatsen har vært innrettet mot å utvikle bedre faglige nettverk internt i NTNU Samfunnsforskning, ekstern synlighet av forskningen på området og etableringen av større, langsiktige forskningsprosjekter. Det interne arbeidet har vært preget av at pandemien har lagt begrensninger på utviklingen av relasjoner på tvers av avdelingene. Den eksterne synligheten av forskningen har imidlertid vært høy. Forskere fra selskapet har deltatt i arrangementen av en nasjonal (digital) konferanse om pandemi som utfordring for samfunnssikkerhet og beredskap. Det har blitt publisert om lag 15 kronikker og nyhets saker på området, og forskere fra selskapet har deltatt i debatter i riksdekkende media. Etableringen av større og langsiktige forskningsprosjekter har vært vellykket. Prosjektsøknader knyttet til satsningen ble innvilget midler for om lag 13 MNOK. Prosjektene

bidrar til å utvikle den totale forskningsporteføljen i en retning som bygger videre på satsningen fra 2019, i tillegg til å rette seg mot forskningsbehov skapt av den pågående pandemien. Alle de større prosjektinitiativene skjer i et samarbeid med våre samarbeidspartnere i NTNU.

Satsningen i 2020 har videre prioritert posisjoneringsarbeid knyttet til den pågående pandemien. Forskere fra selskapet har blant annet bistått Trondheim kommune i to ulike evalueringer av krisehåndtering og samvirke i kommunen, og har i dag en tett relasjon til kriseledelsen i kommunen.

Instituttet har blitt partner i flere internasjonale prosjekter. I det nordiske prosjektet Fire21 er formålet å forstå hvordan teknologiske og samfunnsmessige endringer (f.eks. nye energibærere) stiller nye krav til organiseringen av brann- og redningstjenester i Norden. I EU-prosjektet *Engage* gjøres det komparative studier av samfunnsmessig respons og motstandskraft mot store kriser i en rekke europeiske land. Et økt innslag av internasjonale prosjekter ses som en indikasjon på at instituttet anses som en attraktiv forskningspartner, og som et internasjonalt konkurransedyktig institutt.

Instituttet tok initiativ til å etablere et nytt GEMINI-senter i 2020: *Oppink – inkluderende skole og oppvekst*. Senteret, som er et samarbeid mellom NTNU, Sintef og DMMH, har som visjon å utvikle et internasjonalt fremragende forsknings- og innovasjonsmiljø som bidrar til å løse lokale og nasjonale utfordringer i barnehage, skole og oppvekst. Barnehagen kan ha utfordringer rundt å skape inkluderende praksiser og tilrettelegging av spesialpedagogisk hjelp. Skolen har utfordringer knyttet til opplevelse av manglende tilhørighet, skjevfordeling av ressurser og utbytte. Begge arenaer kan ha organisatoriske og systemiske begrensninger. Både barnehage og skole er sentrale institusjoner i velferdsstaten, men bruker også velferdsstatens tjenester som ventil. I et sosialt inkluderingsperspektiv befinner barnehagen og skolen seg dermed i sentrum av barns oppvekst. For å forstå utfordringene barn møter i barnehagen og skolen kreves tverrfaglige blikk og samarbeid, også i forskningen.

Instituttet har gjennom 2020 videreført sitt forskningspolitiske engasjement rettet mot innovasjon og omstilling i offentlig sektor, med særlig fokus på distriktskommuners kapasitetsutfordringer for å arbeide kunnskapsbasert i sitt innovasjonsarbeid. Dette engasjementet gjøres i fellesskap med NTNU, Sintef, Ruralis m.fl., og er blant annet innrettet mot St.meldingsarbeidet *innovasjon i offentlig sektor*. Instituttet har også vært en drivende aktør i utviklingen og etableringen av INNOFF (nasjonalt forskernettverk for innovasjon i offentlig sektor) som ble stiftet november 2019.

Senter for økonomisk forskning AS (SØF) ble innfusjonert våren 2020 og med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2020. Instituttet vil sammen med SØF som en integrert avdeling kunne utnytte og forsterke fagmiljøenes kompetanse i skjæringsfeltet mellom samfunnsvitenskap og

samfunnsøkonomi, slik at instituttet styrker sin posisjon som et bredt samfunnsvitenskapelig oppdragsforskningsmiljø. Instituttet har ut over dette sondert med andre forskningsmiljøer i randsonen til NTNU, for å undersøke grunnlaget for gjensidige gevinster av eventuelle strukturelle tiltak.

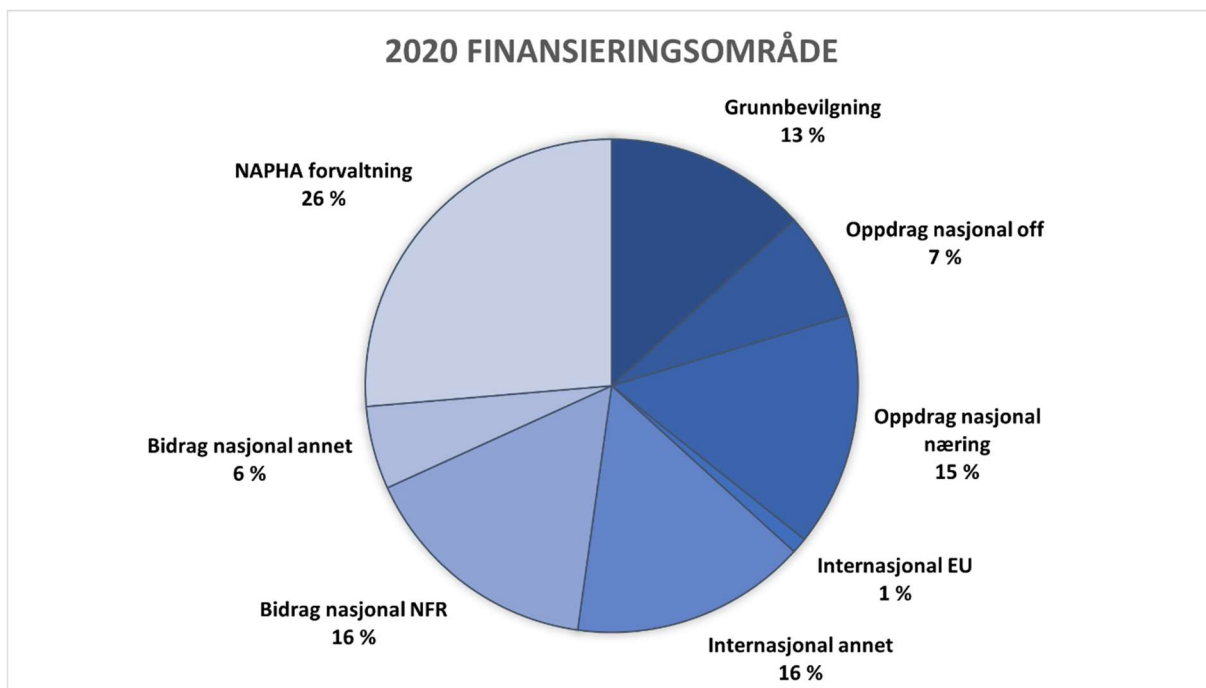
Det ble i 2020 gjennomført et internt utredningsarbeid for å undersøke muligheten for oppbygging av ny forskningsaktivitet som støtter opp under NAPHA's kjerneoppdrag. NAPHA har et unikt utgangspunkt som nasjonalt kompetansesenter med bred og sterk kontaktflate mot kommunene i Norge. Det tette samspillet med kommunene som tjenesteutøvere i psykisk helsearbeid gjør at NAPHA anses som en attraktiv samarbeidspartner for eksterne forskningsmiljøer. Den bruker- og tjenestenære innsikten NAPHA har, representerer et stort konkurransefortrinn for utvikling av forskningsprosjekter med høy nytteverdi for samfunnet. Styret besluttet i desember 2020 på bakgrunn av dette å iverksette en rekrutteringsprosess for tilsetning av ny forskningssjef som blir sentral i oppbyggingen av et slikt miljø, og som spiller på lag med øvrige forskningsavdelinger (Mangfold og Inkludering, Studio Apertura og Senter for økonomisk forskning, SØF).

I de fem avdelingene har omsetningen vært stabil, og var i 2020 samlet sett noe høyere enn i 2018 og 2019. Den faglige aktiviteten målt i vitenskapelige publikasjonspoeng var i 2019 på 40,6 poeng. Foreløpige tall for 2020 viser 32,4 publikasjonspoeng. Per forskerårsverk ligger instituttet i 2020 noe under det som var gjennomsnittet for samfunnsvitenskapelige institutter i 2019 (1,38). Årlige variasjoner er naturlig basert på instituttets størrelse, og fagmiljøene holder jevnt høy vitenskapelig publiseringsaktivitet sammenliknet med andre oppdragsinstitutter. NTNU Samfunnsforskning ligger foreløpig an til 0,63 publikasjonspoeng per forskerårsverk i 2020, mens det i 2019 var 1,01 og i 2018 1,19. En vesentlig forklaring til nedgang fra 2019 til 2020, er at en avdeling med tradisjonelt høy publiseringsaktivitet ble virksomhetsoverdratt til NTNU 31.12.19, og den nye innfusjonerte avdelingen (SØF) i stor grad har publisert rapporter. Det ble gitt ut 17 egenproduserte rapporter i 2020.

Økonomi

Brutto omsetning i 2020 var på 98,1 millioner kroner, noe som var 5,1 millioner høyere enn i 2019. Dette viser at driften i NTNU Samfunnsforskning er stabil og god. Omsetningen fordelte seg med 29% fra Norges forskningsråd, inkludert 13% i basisbevilgning. Videre var 39% fra offentlig sektor, 15% fra privat næringsliv, og de resterende 17% fra utenlandske oppdragsgivere. Figuren under viser fordelingen grafisk.

Fordelingen av oppdragsgivere har vært stabil over tid. Til tross for endringer i fagmiljøene (virksomhetsoverdragelse til NTNU av en avdeling med forskningsrådsprosjekter, og fusjon av en virksomhet med i hovedsak oppdragsprosjekter), har inntektsandelen fra Norges forskningsråd holdt seg på samme nivå som i 2019. I 2020 var det økning mot næringslivet, mens omsetningen mot utlandet har holdt seg på omtrent samme nivå.

NTNU Samfunnsforskning har en avdeling med et fast oppdrag fra Helsedirektoratet, og der oppgaven er som kompetansesenter innen psykisk helse (NAPHA). Denne omsetningen er synliggjort som eget område i figuren over, for å kunne skille denne fra resten av forskningsaktiviteten. Aktiviteten på NAPHA utgjør 26% av den samlede omsetningen i instituttet.

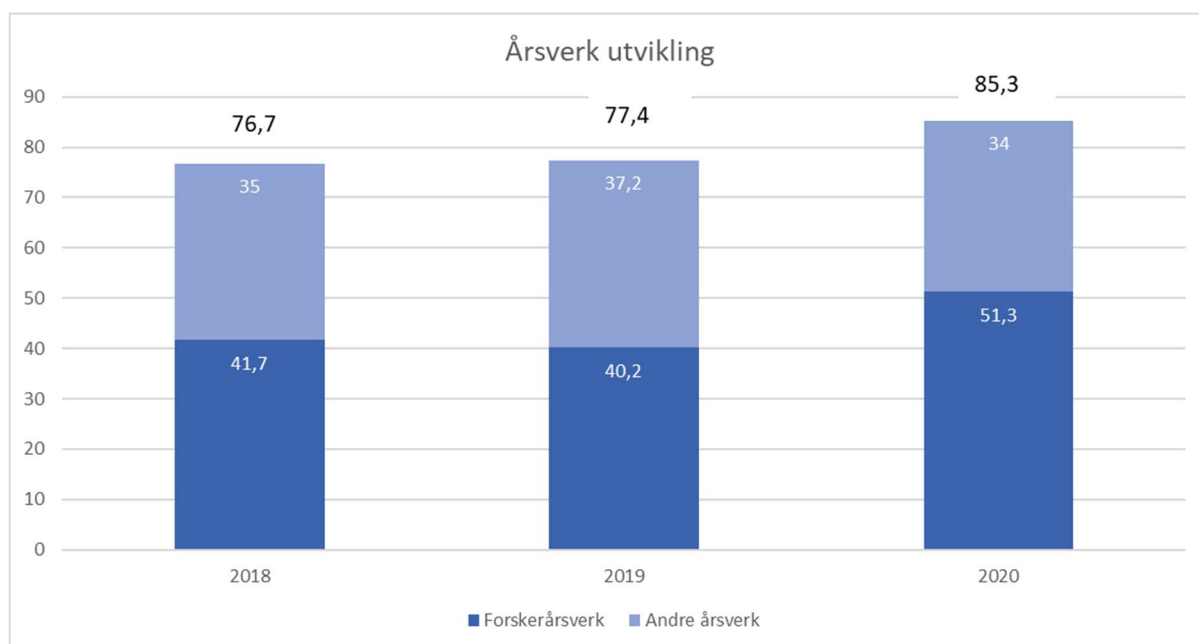
Driftsresultatet i 2020 ble på 2,7 MNOK, noe som er 2,4 MNOK høyere enn i 2019. Endringen i driftsresultatet skyldes i hovedsak lavere driftskostnader knyttet til redusert reiseaktivitet på grunn av pandemien. Etter finansinntekter oppnådde instituttet et årsresultat på 5,4 MNOK. I henhold til forlik med skatteetaten i 2015 beregnes det skatt av resultatene knyttet til den skattepliktige delen av driften. I 2020 er skattekostnaden på 0,38 MNOK. Dette gir et samlet årsresultat på 5,07 MNOK. Før gjennomføring av fusjonen med SØF besluttet SØF et tilleggsutbytte til eneksjonær NTNU på 2,0 MNOK, som innebærer at 3,07 MNOK går inn i egenkapitalen.

Instituttet iverksatte i 2020 en finansstrategi basert på styrets vedtatte finansreglement om forvaltning av instituttets egenkapital. Instituttet har en sterk egenkapital og god likviditetssituasjon. Deler av egenkapitalen ble i 2020 benyttet til langsiktige investeringer (rentebærende verdipapirer og aksjefond) for høyere avkastning. Samtidig har styret besluttet en planramme for å benytte deler av egenkapitalen på strategiske satsinger i instituttet over en femårsperiode.

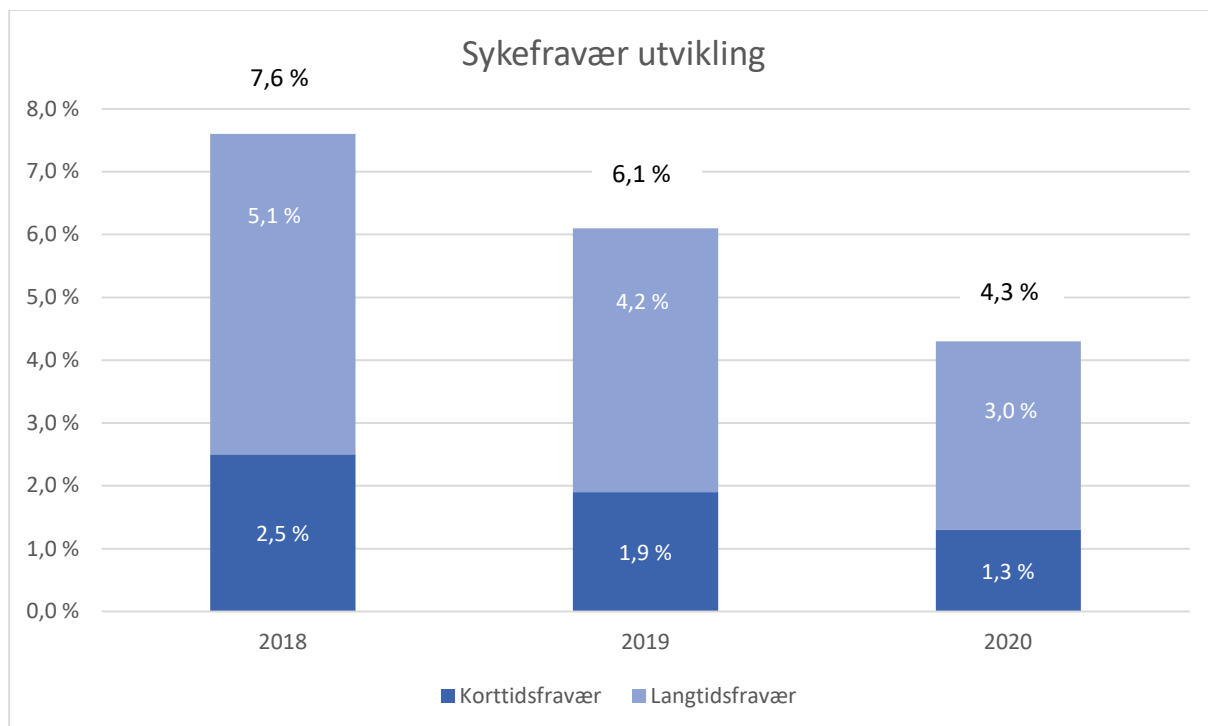
Medarbeidere

Det er også for 2020 grunn til å løfte frem ansattes bidrag og arbeidsinnsats for at virksomheten oppnår gode faglige og økonomiske resultater. Dette til tross for en krevende pandemisituasjon med nedstenging av samfunnet, og et arbeidsår som i stor grad er gjennomført på hjemmekontor. Det er også verdt å nevne at systematiske arbeidsmiljøundersøkelser viser at det er generelt stor tilfredshet og trivsel hos ansatte, og at en opplever arbeidsoppgavene som svært meningsfulle. Driftsåret 2020 har påkrevd nye arbeidsmetoder med utstrakt bruk av digitale verktøy for å kommunisere ved bortfall av fysiske møter. I kombinasjon med omlegging av våre IT-systemer (overgang fra server- til skybaserte løsninger og ny programvare), har det bidratt til økt digital kompetanse hos instituttets ansatte.

NTNU Samfunnsforskning hadde ved utgangen av året 102 ansatte. Ansatte gjennomførte 85,3 årsverk i 2020, noe som er en økning fra 2019 (77,4). 51,3 av årsverkene var forskerårsverk. Dette er en markant økning fra 2019 og skyldes i hovedsak innfusjonering av SØF. Øvrige årsverk fordeler seg på andre faglige stillinger (NAPHA utgjør 20,5 av disse) og administrasjon. 42 ansatte innehar PhD og 7 personer var i doktorgradsutdanning ved utgangen av 2020.

Det har ikke vært skader eller ulykker knyttet til jobben blant ansatte i 2020. Sykefraværet var i 2020 på 4,3%, hvorav korttidsfraværet utgjorde 1,3%. Den samlede fraværsprosenten viser en nedgang på 1,8%-poeng sammenlignet med den samlede fraværsprosenten for 2019. Historisk har langtidsfraværet preget det høye sykefraværet ved instituttet. Analysen for 2020 viser en positiv trend i antall forekomster av langtidsfravær. Langtidstilfellene i fraværet er kjente tilfeller og blir systematisk fulgt opp. Det er ingen indikasjoner om at langtidsfraværet er arbeidsmiljørelatert.

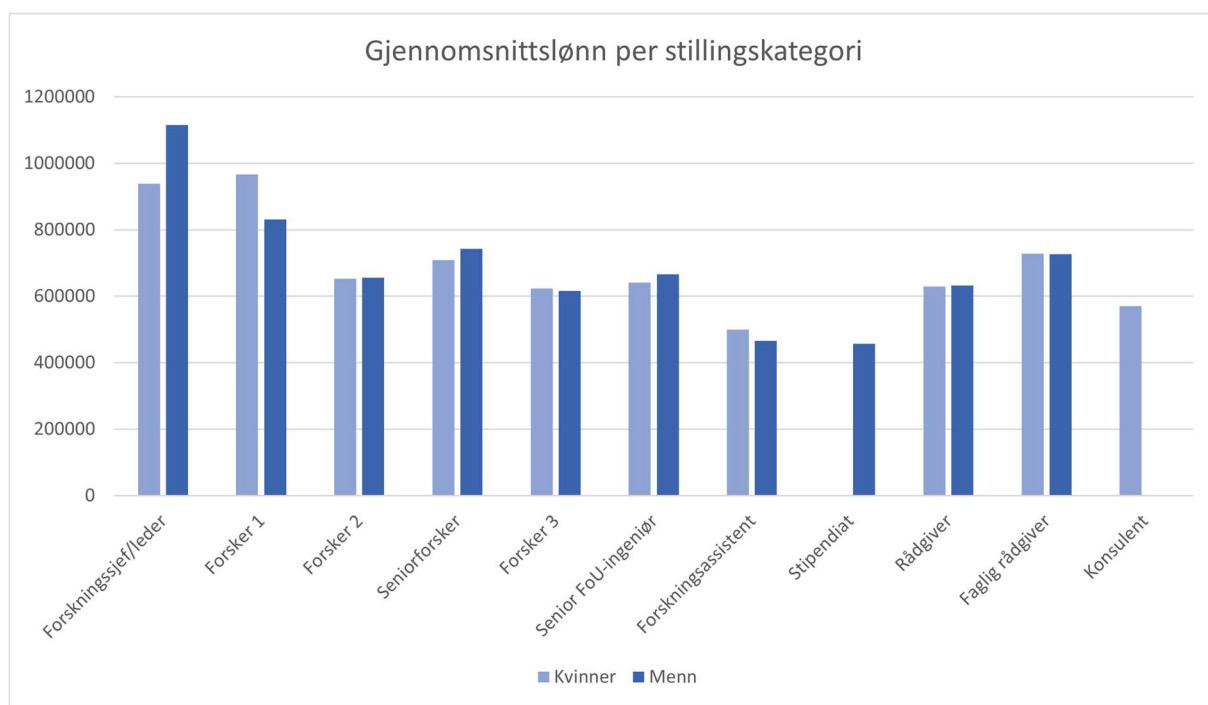

Likestilling

Instituttet arbeider aktivt for at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person. Instituttet oppfylder Aksjelovens krav til kjønnsfordeling i sammensetningen av styret, og fordelingen på kvinner og menn i ulike stillinger er av en slik art at spesielle tiltak ikke anses påkrevet. Blant ansatte er 57% kvinner. I styret var kvinneandelen 43%, og i ledergruppen 57%.

For å hindre diskriminering, er stillingsannonser utformet slik at det skal gjenspeile sammensetningen som helhet når det gjelder etnisitet, kjønn, alder og funksjonsevne. I 2020 ble det rekruttert inn 18 personer, av disse var fem kvinner. Arbeidstiden i instituttet er lik for alle ansatte, og vår livsfasepolitikk fremmer aktiv tilrettelegging for ansatte i ulike livsfaser uavhengig av kjønn. Kontorlokaler og nettsidene tilfredsstiller de standarder for tilgjengelighet som gjelder.

Lønnsfordelingen mellom kvinner og menn for de ulike stillingskategoriene fremkommer av følgende figur.

Samfunnsansvar

Instituttet utøver sitt samfunnsansvar på miljøsidan ved å begrense forurensning av det ytre miljø. En forsøker å begrense bruken av flyreiser og papir, samt en viss tilrettelegging for gjenbruk av teknisk utstyr. Instituttet ble sertifisert som Miljøfyrtårnbedrift i 2018. Som en del av det systematiske arbeidet, viser klima- og miljørapporten for 2020 at instituttet reduserte sitt CO₂-utslipp fra 383,64 tonn CO₂ i 2019 til 101,32 tonn CO₂ i 2020. Dette er en nedgang på 73,5 %. Av dette utgjør transport (flyreiser) den største reduksjonen. Antall flyreiser reduserte med 65 % fra 2019 til 2020, hvor nedgangen omfattet kategoriene innenlands-, Norden- og utenlandsreiser. Kildesorteringsandelen av avfall økte fra 31,8 % i 2019 til 61,8 % i 2020. Nedstengingen av samfunnet og utstrakt bruk av hjemmekontor på grunn av pandemien, er en hovedårsak til denne endringen. Instituttet vil imidlertid arbeide for å videreføre de positive erfaringene ved bruk av digitale møter for å unngå unødvendige reiser i tiden fremover.

Risikofaktorer

Instituttet har solid egenkapital og god likviditet. Overskuddslikviditet er i hovedsak plassert på rentebærende bankkonti og innen rentebærende verdipapirer og aksjefond (med lav risiko) fra og med 2020. Risikoen for at oppdragsgivere ikke kan eller vil oppfylle sine forpliktelser anses som lav, og det har historisk sett vært lite tap på fordringer. Til tross for at pandemisituasjonen har skapt usikkerhet om inntjeningssevne generelt i arbeidslivet, har instituttet klart seg meget bra. Dette skyldes åpenbart en porteføljesammensetning og finansieringskilder/oppdragsgivere som ikke har blitt direkte rammet av pandemien.

Instituttet har det meste av sine oppdragsavtaler i norske kroner, men er også i noen grad eksponert for endringer i valutakurser (avtaler i Euro). Instituttet har ingen langsiktig rentebærende gjeld, slik at eksponeringen for renteendringer kun handler om renteinntekter. Styret vurderer instituttets finansielle risiko til å være lav.

Instituttet arbeider innenfor en sektor med økonomiske utfordringer og der flere institutt ifølge forskningsrådets årsrapport om forskningsinstituttene gikk med underskudd i 2018 og 2019. Vanskene har så langt ikke berørt NTNU Samfunnsforskning, men styret har oppmerksomhet på utviklingen i sektoren som er preget av skjerpet konkurranse og høye krav til forskningsmiljøene.

I samsvar med regnskapslovens paragraf 3-3a bekrefter styret at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Utviklingsplaner

Instituttet framstår i dag som et konsolidert institutt med etablerte fagområder og mange erfarne forskere. Endringer i instituttets faglige sammensetning grunnet virksomhetsoverdragelse og fusjon, gir et spennende grunnlag for utvikling av instituttet. Avdelingene jobber aktivt med videreutvikling av egne fagområder og samarbeider godt om utvikling av nye. I 2021 vil instituttet gjennomføre en strategiplanprosess som erstatter strategisk plan 2017-2021. Arbeidet vil legge vekt på utvikling av både etablerte og nye fagområder sett i sammenheng med nasjonale og internasjonale kunnskapsbehov og markedsmuligheter.

Disponering av årets resultat

Styret foreslår ovenfor generalforsamlingen at årets overskudd, NOK 5.077.904, overføres med NOK 3.077.904 til egenkapital og NOK 2.000.000 som tilleggsutbytte til NTNU (i tråd med tidligere vedtak i SØF).

Trondheim 18. mars 2021

Arvid Hallén
Styreleder

Carl-Jakob Midttun

Kjerstin Spjøtvoll

Jostein Mårdalen

Karoline Daugstad

Catharina Lindheim

Christian Wendelborg

Roger Lian
(adm.dir.)

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Christian Wendelborg

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5993-4-873998

IP: 129.241.xxx.xxx

2021-04-06 11:11:58Z

Roger Lian

Daglig leder

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5999-4-2851519

IP: 129.241.xxx.xxx

2021-04-06 11:14:40Z

Arvid Hallen

Styreleder

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5993-4-2267808

IP: 85.165.xxx.xxx

2021-04-06 11:20:02Z

Karoline Daugstad

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5999-4-1141588

IP: 84.202.xxx.xxx

2021-04-06 15:18:48Z

Carl-Jakob Midttun

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5994-4-470875

IP: 178.164.xxx.xxx

2021-04-06 16:50:01Z

Kjerstin Spjøtvoll

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5995-4-87455

IP: 80.212.xxx.xxx

2021-04-06 20:15:05Z

Catharina Lindheim

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5994-4-528998

IP: 129.241.xxx.xxx

2021-04-07 06:34:08Z

Jostein Mårdalen

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5992-4-3005892

IP: 78.156.xxx.xxx

2021-04-07 06:46:36Z

Penneo Dokumentnøkkel: MVQXG-AJ86Z-4TO8E-KGPOB-1FEFF-1KOYZ

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>